

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-12-22
Besvaras senast
2023-01-27

Till utbildningsminister Mats Persson (L)

2022/23:128 Ökad kunskap om rasism i vården och omsorgen

I en debattartikel i Expressen den 27 november skriver 18 företrädare från vården och olika människorättsorganisationer om hur rasismen riskerar kvinnors och barns hälsa. Föreställningar om skillnader på vit och svart hud leder bland annat till undervärdering av symtom, fördröjd vård, nekande av nödvändig behandling, hårdhänt hantering och otrevligt bemötande för patienter som rasifieras. Strukturell rasism i förlossningsvården och i vården överlag leder i värsta fall till att människor dör.

Artikelförfattarna efterlyser mer kunskap om hur den strukturella rasismen i vården påverkar vilken vård som människor ges i Sverige. Sådan kunskap är i dag skral, och det beror bland annat på bristande statistik. Vid upprepade tillfällen har Sverige fått kritik från både EU och FN för att vi inte har tillgång till statistik kopplat till rasism. Vi i Miljöpartiet vill införa jämlikhetsdata i Sverige och öka kunskapen om rasism.

År 2021 gav Miljöpartiet i regering Brottsförebyggande rådet, Brå, i uppgift att ta fram en tredje del i en påbörjad serie rapporter som belyser rasismen i Sverige. De två första rapporterna behandlade antisemitism respektive islamofobi. Brås nya studie belyser afrofobiska hatbrott och synliggör det som många vittnat om under lång tid – hur hatbrotten sker öppet på gator och torg, inom vården och på våra skolor och arbetsplatser. Verbala påhopp, där n-ordet och andra nedsättande uttryck används, är vanliga. I nästan en femtedel av anmälningarna förekommer våld. Resultaten är alarmerande.

Brå lyfter även upp avsaknaden av jämlikhetsdata i Sverige. I dag finns statistik uppdelad på ålder och kön – men inte på till exempel religion, hudfärg eller etnicitet. Afrosvenskar som Brå talat med menar att detta skapar en osynlighet kring rasism i statistiken, vilket gör att stödåtgärder och öronmärkta resurser saknas. Att Sverige numera är ett av världens mest jämställda länder beror bland annat på att all offentlig statistik enligt lag är könsuppdelad. Det är uppenbart att insamling av data måste bli mer detaljerad för att Sverige ska bli mer jämlikt och i högre utsträckning kunna motarbeta diskriminering med grund i religion, hudfärg eller etnicitet.

Frågan om jämlikhetsdata utreddes av Diskrimineringsombudsmannen redan år 2012, och slutsatsen då var att jämlikhetsdata både kan och bör införas i Sverige. Med större synlighet i statistiken blir kunskapsbilden tydligare och det

blir lättare att identifiera nödvändiga åtgärder. Jämlikhetsdata bygger på enkätmetodens principer i form av frivillighet, anonymitet, informerat samtycke samt självidentifikation och självkategorisering. Det handlar alltså inte på något sätt om någon form av registrering av en enskild och identifierbar person.

Det är oacceptabelt att vänner och grannar utsätts för hatbrott på våra gator på grund av deras hudfärg. Det är oacceptabelt att barn möter rasism i skolan. Det är oacceptabelt att kvinnors förlossningsvård kan bli sämre på grund av rasism – medveten eller omedveten. För att få bukt med rasism och hatbrott måste vi få bättre kunskap om hur denna form av diskriminering tar sig uttryck. Sverige måste börja samla in jämlikhetsdata.

Med anledning av detta vill jag fråga utbildningsminister Mats Persson:

1. Kommer ministern att verka för att införa utbildning om rasism som obligatoriskt moment på vård- och omsorgsutbildningarna?
2. Kommer ministern att verka för att öronmärka pengar för forskning om rasism i förlossningsvården i nästa forskningsproposition?

.....

Annika Hirvonen (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch